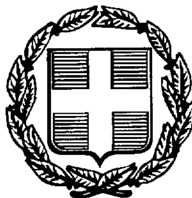

02009631810960008

9999

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ — Αρ. Φύλλου 963

18 Οκτωβρίου 1996

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

(1)

ΑΠΟΦΑΣΗ 36/1996

Καταγγελία της εταιρείας «ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ», για άρνηση πώλησης τσιγάρων MARLBORO, που φέρεται ότι συνιστά παράβαση των άρθρων 1 & 2 του Ν. 703/77.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΤΜΗΜΑ Α'

Συνεδρίασε με τετραμελή σύνθεση, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/1995 απόφασή μας, στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (τέως Εμπορίου) την 13η Δεκεμβρίου 1995 και ώρα 11 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Σακελλαρόπουλου.

Μέλη: Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος, Λεωνίδας Νικολούζος (εισηγητής), Δημήτριος Τζουγανάτος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασης η καταγγελία της εταιρείας ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε. κατά της εταιρείας ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ, για άρνηση πώλησης τσιγάρων MARLBORO, που φέρεται ότι συνιστά παράβαση των άρθρων 1 και 2 του Ν. 703/77. Η υπό κρίση καταγγελία συνεξετάσθηκε από την Επιτροπή με τις καταγγελίες της εταιρείας Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε. κατά των εταιρειών: α) ROTHMANS HELLAS, για άρνηση πώλησης τσιγάρων ROTHMANS και β) ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., για άρνηση πώλησης τσιγάρων CAMEL, που φέρεται ότι συνιστούν επίσης παράβαση των άρθρων 1 και 2 του Ν.. 703/77.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες: α) ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε.δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων Θεόδωρου Δ. Καράμπελα και Παναγιώτη Φ. Ζάγκλη, β) ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων Ιωάννη Δρυλλεράκη και Κυριάκου Οικονόμου και γ) PHILIP MORRIS HELLAS A.B.E.E., δια του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Επαμεινώνδα Λαμπαδάριου.

Στην αρχή της συζητήσεως έλαβε το λόγο ο Εισηγητής της Γραμματείας της Επιτροπής ο οποίος ανέπτυξε αρχικά την εισήγηση της Υπηρεσίας για την υπόθεση της άρνησης πώλησης τσιγάρων Marlboro και ζήτησε α) την ανάκληση της αρνητικής πιστοποίησης (25/82), και β) την επιβολή προστίμων για όλες τις παραβάσεις του νόμου και για τα τρία μέρη της συμφωνίας, και ειδικότερα: (i) να επιβληθεί πρόστιμο στις ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ και PHLILIP MORRIS HELLAS A.B.E.E. για τη μη γνωστοποίηση της νέας συμφωνίας που προκύπτει από την τροποποίηση της περιοχής σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, (ii) να επιβληθεί πρόστιμο στις ανωτέρω εταιρείες για τις παραβάσεις των άρθρων 1, παρ. 1 & 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει και (iii) να επιβληθεί πρόστιμο στην εταιρεία ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε. διότι υπήρξε συμβαλλόμενο μέλος σε συμφωνία αντίθετη των οριζομένων στα άρθρα 1 & 2 του Ν. 703/77.

Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο τόσο η καταγγέλουσα όσο και οι καθών η καταγγελία, ανέπτυξαν τις απόψεις τους και έδωσαν τις πληροφορίες και τις διευκρινίσεις που ζήτησαν ο Προεδρεύων και τα μέλη της Επιτροπής που έλαβαν το λόγο και η μεν πρώτη ζήτησε την αποδοχή της καταγγελίας οι δε δεύτερη και τρίτη την απόρριψή της αναφερόμενοι όλοι στα υπομνήματά τους που θα κατέθεταν. Εδόθη δε προθεσμία, μέχρι τις 28.12.1995, στα ενδιαφερόμενο μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α' συνήλθε σε διάσκεψη την 25η Απριλίου 1996, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ. στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα

στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως τη 13η Δεκεμβρίου 1995, καθώς επίσης και τα υπομνήματα τα οποία υπέβαλαν, σκέφθηκε ω εξής:

Η καταγγέλουσα εταιρεία ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε. (ΚΑΕ ΑΕ) με την από 26.4.1994 (ΑΡ. ΠΡΩΤ. 479/94) καταγγελία της ισχυρίζεται ότι η εταιρεία ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ (ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ) αρνήθηκε να της πωλήσεις τσιγάρα με το σήμα MARLBORO, με την αιτιολογία ότι έχει συμβατική υποχρέωση προς την εταιρεία PHLIP MORRIS HOLLAND B.V. (P.M. HOLLAND) να μην πωλεί τσιγάρα αυτού του σήματος στην Ελληνική αγορά αφορολογήτων. Κατά την καταγγέλουσα εταιρεία η άρνηση πώλησης συνιστά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 του Ν. 703/77.

Από την έρευνα της υπηρεσίας, τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη, τους ισχυρισμούς αυτών και όλη την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

1. Η εταιρεία PHILIP MORRIS HELLAS A.E.B.E. (P.M.H.), θυγατρική εταιρεία του ομίλου PHILIP MORRIS (P.M.), που ενεργεί στην Ελλάδα ως αντιπρόσωπος του ομίλου, χωρίς η ίδια να πραγματοποιεί πωλήσεις, είχε το 1982 συνομολογήσει με την εταιρεία ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ σύμβαση παραχώρησης δικαιωμάτων χρησιμοποίησης του σήματος MARLBORO στην ελληνική επικράτεια και βιομηχανοποίησης, διάθεσης και πώλησης τσιγάρων με το σήμα αυτό. Η σύμβαση αυτή με την απόφαση 25/82 της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εκδοθείσα κατά το χρόνο που η αρμοδιότητα της Επιτροπής ήταν αποφασιστική) έτυχε αρνητικής πιστοποίησης ως μη εμπίπτουσα στις απαγορευτικές διατάξεις του Ν. 703/77, οι βασικοί όροι της δε είναι οι ακόλουθοι:

• Η P.M.H. έχοντας πλήρη δικαιώματα επί των σημάτων MARLBORO παραχωρεί το δικαίωμα της βιομηχανοποίησης, διανομής και πώλησης τσιγάρων και το προαναφερόμενο σήμα σε όλη την Ελληνική Επικράτεια ανεξαρτήτως φορολογικού καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων και των Διπλωματικών Υπηρεσιών κάθε κράτους που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα.

• Η P.M.H δέχεται ότι σε συνεργασία με την αντισυμβαλλόμενη θα μπορεί να γίνει εξαγωγή των βιομηχανοποιημένων τσιγάρων και σε αγορές εκτός Ευρώπης και π ρος τούτο θα απαιτείται έγγραφη άδεια της P.M.H.

• Η ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ (Δικαιούχος) αναλαμβάνει την υποχρέωση να μην πωλεί τα βιομηχανοποιημένα τσιγάρα με τα σήματα της συμφωνίας σε χώρες εκτός Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένων και των μελών της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης και για τη διασφάλιση αυτής της υποχρέωσης δεν θα πωλεί τσιγάρα σε αγοραστές που στόχο τους θα έχουν την μεταπώληση αυτών σε αγορές εκτός Ελλάδας.

• Η P.M.H. θα παρέχει στο Δικαιούχο όλη την αναγκαία τεχνολογική βοήθεια και ενημέρωση προκειμένου να μπορεί να κατασκευάσει με όλη την αναγκαία ποιότητα τα σήματα της συμφωνίας και οι αναγκαίες δαπάνες για τη μεταφορά της θα βαρύνουν αυτήν (P.M.H.), εκτός και ζητηθεί συγκεκριμένη ενημέρωση τεχνολογικής γνώσης από το Δικαιούχο, οπότε και θα επιβαρυνθεί αυτός.

• Ο Δικαιούχος συμφωνεί να αγοράζει όλα τα αναγκαία υλικά (συσκευασίας, άρωμα, καπνό) από εταιρείες που θα υποδεικνύονται από την P.M.H. (συμπεριλαμβάνονται και οι θυγατρικές της) στις ποσότητες που θα κριθούν αναγκαίες και θα είναι προϋπολογισμένες για τις ανάγκες βιομηχανοποίησης τριών μηνών και οι προμηθεύτριες εταιρείες του Δικαιούχου δεν μπορούν να υποχρεωθούν να προμηθεύουν ποσότητες μεγαλύτερες από τις υποδειχθείσες από την P.M.H.

Σε ό,τι αφορά τον καπνό θα μπορεί να προστεθεί στο μείγμα μέχρι ποσοστού 25% και ελληνικός καπνός που θα αγορασθεί από καπνεμπορικές επιχειρήσεις ή παραγωγούς, αφού εγκριθεί η ποιότητα από την P.M.H.

• Η τιμή προμήθειας των καπνών που έχει ανάγκη ο Δικαιούχος και αγοράζονται από εταιρείες που θα υποδειχθούν από την P.M.H. θα προκαθορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος και τα υπόλοιπα υλικά θα αγοράζονται στην τρέχουσα τιμή αγοράς η οποία θα μεταβάλλεται μόνο μετά από έγγραφη ειδοποίηση 90 ημερών.

Η καταβολή εκ μέρους του Δικαιούχου στις προαναφερόμενες εταιρείες της αξίας των αγοραζομένων ειδών θα γίνεται σε 75 ημέρες από την ημερομηνία εκφόρτωσης σε Ελληνικά λιμάνια και σε νόμισμα δολλάριο ΗΠΑ.

• Ο Δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληροφορεί την P.M.H. 30 ημέρες μετά τη λήξη κάθε τριμήνου για τον αριθμό των τσιγάρων που παρήχθησαν και αυτών που επωλήθησαν και να δέχεται ελέγχους από την P.M.H. προς επαλήθευσή τους.

• Ο Δικαιούχος θα καταβάλλει στην PM.H. ως δικαίωμα (ROYALTIES) σε Ελληνικό νόμισμα το ισόποσο του 1,6$ U.S. για κάθε 1.000 τσιγάρα που πωλούνται με τα σήματα της συμφωνίας.

Το παραπάνω δικαίωμα συμπεριλαμβάνει και στρατηγικές προώθησης καθώς και τη διαφήμιση.

• Πλέον των ROYALTIES ο Δικαιούχος υποχρεούται να καταβάλλει στην P.M.H. και τυχόν αναπροσαρμογή τους (θετική ή αρνητική) σύμφωνα μ ε την εξής διαδικασία:

Ο Δικαιούχος υποχρεούται κάθε τρίμηνο να υποβάλλει στην P.M.H. δήλωση συνεισφοράς που υπολογίζεται σαν η διαφορά των εισπράξεων από την πώληση των τσιγάρων και των εξόδων που αντιστοιχούν στην αγορά καπνού, αρωματικών υλικών, υλικών συσκευασίας, κόστους τεχνολογικής βοήθειας, που ζητήθηκε από το Δικαιούχο, φόροι και τέλη που αντιστοιχούν στην παραγωγή, κόστος βιομηχανοποίησης ίσο με 373 δρχ. για κάθε 1.100 τσιγάρα, έξοδα πώλησης 37 δρχ. ανά 1.000 τσιγάρα και τα έξοδα του ορκωτού λογιστή προκειμένου να ελέγξει το Δικαιούχο ως προς την τήρηση των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Ως εισπράξεις θεωρούνται όλα τα εισπραχθέντα ποσά από κάθε είδος πώλησης μειωμένα κατά 5%, (έκπτωση).

Στο εναπομένον ποσόν υπολογίζεται το 47%, και συγκρίνεται με το 50% μείον 3 Ελληνικές δραχμές και από το μικρότρο των δύο αφαιρείται το 50% των εξόδων διαφήμισης και παραγωγής με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπεβαίνει για τη διάρκεια ολόκληρου του έτους το 1/2 του ποσού που έχει συμφωνηθεί με την P.M.H. και έχει ανώτατο ύψος τα 50 σεντς ανά 1.000 τσιγάρα.

Το ποσό που προκύπτει ως υπόλοιπο το συγκρίνουμε με αυτό των 1,66 $ US και αν είναι μικρότερο, η P.M.H. επιστρέφει τη διαφορά αν είναι μεγαλύτερο, η Δικαιούχος πληρώνει στην P.M.H. τη διαφορά.

Σε κάθε όμως περίπτωση και προκειμένου η P.M.H. να διασφαλίζει πληρωμή καθαρών δικαιωμάτων ύψους 50

σεντς ανά 1.000 τσιγάρα μείον 3 Ελληνικές δραχμές, η κάθε πληρωμή του Δικαιούχου θα είναι κατ' ανώτατο όριο 1,16 σεντς πλέον 3 Ελληνικών δραχμών.

• Ο Δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να γνωρίσει κάθε πληροφορία που θα του ζητηθεί ακόμη και το ύψος της λιανικής τιμής ή τιμής διάθεσης γενικότερα.

• Ο Δικαιούχος αναλαμβάνει να προστατεύει τα σήματα και τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τους Ελληνικούς νόμους και να συνδράμει την Ρ.Μ.Η. στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων της από προσβολή τρίτων.

• Ο Δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να προωθεί και διαφημίζει τα σήματα σύμφωνα με τις οδηγίες της Ρ.Μ.Η., η οποία συμφωνεί όταν είναι δυνατόν να τον προμηθεύει με την αναγκαία στρατηγική καθώς και με συμβουλές και με τα αναγκαία υλικά.

Η δαπάνη της διαφήμισης συμφωνείται από κοινού κατ' έτος και εφόσον δεν γίνει δυνατή η συμφωνία το ποσό θα είναι ίσο με το ποσό του προηγουμένου ημερολογιακού έτους αυξημένο κατά 50% υπό την προϋπόθεση ότι η δαπάνη του Δικαιούχου δεν θα είναι μεγαλύτερη των 50 σεντς ανά 1.000 τσιγάρα.

Τα δικαιώματα της επωνυμίας και βιομηχανικής ιδιοκτησίας καθώς και της πνευματικής θα ανήκουν στη Ρ.Μ.Η.

• Ο Δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση της πλήρους εχεμύθειας σε ό,τι σχετίζεται με την παρεχόμενη τεχνογνωσία.

• Η Ρ.Μ.Η. αναλαμβάνει την υποχρέωση να μην επιτρέψει την εκμετάλλευση σήματός της (και θυγατρικών της εταιρειών) στην Ελλάδα πριν δώσει τη δυνατότητα στο Δικαιούχο με τους ίδιους όρους να εντάξει στην παραγωγή του διαδικασία το υπό παραχώρηση προς εκμετάλλευση σήμα.

• Ο Δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να μην κατασκευάζει και διακινεί σήματα που δεν του ανήκουν εκτός των σημάτων GAULOISES και GITANES.

2. Μετά τη σύναψη της παραπάνω σύμβασης η καταγγέλουσα εταιρεία ΚΑΕ Α.Ε., η οποία εκμεταλλεύεται όλα τα καταστήματα αφορολογήτων ειδών στην Ελλάδα που βρίσκονται στα αεροδρόμια, λιμάνια και σύνορα δυνάμει των διατάξεων του Π.Δ. 86/1979, προμηθευόταν τα τσιγάρα MARLBORO παραγωγής της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε.Ε. (λόγω απαγόρευσης από την κειμένη νομοθεσία απ' ευθείας πώλησης - άρθρο 3 Α.Ν. 590/37 σε συνδυασμό με το άρθρο 1 Ν. 1994/52 και το άρθρο 7 παρ. 1 και 2 Ν. 2805/54). Παράλληλα, η ΚΑΕ Α.Ε. προμηθευόταν ορισμένους τύπους τσιγάρων MARLBORO από την Ολλανδική εταιρεία Ρ.Μ.Η., ιδιαίτερα για τα καταστήματά της που βρίσκονται σε λιμάνια και αεροδρόμια της Δυτικής Ελλάδας.

3. Στις 21.2.1992, η Ρ.Μ.Η. με επιστολή της ανακοίνωσε στην ΚΑΕ Α.Ε. ότι μετά την 31.5.1992 η προμήθεια τσιγάρων MARLBORO δεν θα γίνεται από την ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ, αλλά μόνον από το εργοστάσιο της Ρ.Μ. Ολλανδίας, χωρίς να αλλάζει ο διανομέας που παρέμενε η ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.,, θυγατρική της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ. Οι επιχειρηματικοί λόγοι που επέβαλαν την αλλαγή προμηθευτή, ήταν κατά την Ρ.Μ.Η., η ανάγκη διασφάλισης ομοιομορφίας στη συσκευασία, τη γεύση και τη διαφήμιση των τσιγάρων MARLBORO στις ειδικές και ιδιόμορφες αγορές των καταστημάτων αφορολογήτων ειδών της Ευρώπης. Για την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού ο όμιλος .Ρ.Μ. είχε επιδιώξει και επιτύχει όλα τα αφορολόγητα καταστήματα των χωρών της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης, συμπεριλαμβανομένης πλέον και της Ισπανίας, να προμηθεύονται τα προϊόντα καπνού MARLBORO όχι από τους τοπικούς παραγωγούς, αλλά από το εργοστάσιο της Ρ.Μ. Ολλανδίας.

Με νεότερη επιστολή της στις 24.2.1992 η Ρ.Μ. γνωστοποίησε στην ΚΑΕ Α.Ε. τους νέους όρους που πρότεινε, προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία σε θέματα προβολής και διαφήμισης εντός του χώρου πώλησης των ΚΑΕ, αναλαμβάνοντας ένα ύψος δαπάνης για διαφημιστική προβολή και ζητώντας σε αντάλλαγμα την εξασφάλιση περισσοτέρων χώρων προβολής, το δικαίωμα εξασφάλισης των πλέον προνομιούχων χώρων προβολής όχι με τους ίσους χρόνους που όπως η ίδια δέχεται ίσχυαν μέχρι την ημερομηνία της επιστολής αλλά ευνοϊκότερους γι' αυτήν και τέλος γνώση όλων των πωλήσεων που αφορούν τους ανταγωνιστές της καθώς και του συνόλου των ΚΑΕ.

Η ΚΑΕ Α.Ε. με την από 3.3.1992 απαντητική επιστολή της φαίνεται να αποδέχεται τους όρους της Ρ.Μ., εκτιμώντας δε ότι η αλλαγή προμηθευτή συνεπάγεται γι' αυτήν μεγάλες απώλειες κέρδους προς όφελος της Ρ.Μ.Η., ζήτησε ως αντάλλαγμα, το 1992 να ισχύουν οι τιμές του 1991, να τηρηθεί το ύψος της διαφημιστικής δαπάνης όπως προτεινόταν από την Ρ.Μ.Η., να διευρυνθεί η πίστωση κατά 15 ημέρες, να υπάρξει μίας μορφής επιδότηση στις αγορές των συνοριακών καταστημάτων καθώς και έκπτωση 300 δρχ. στα πολυπακέτα και τέλος η ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε.Ε. να παραδίδει έγκαιρα τις παραγγελίες όπως μέχρι τότε.

Η Ρ.Μ.ήλθε με την από 2.4.1992 επιστολή της προς την ΚΑΕ Α.Ε. και επιβεβαίωσε ότι οι τιμές θα παραμείνουν στο ύψος του 1991, η διαφημιστική δαπάνη θα είναι αυξημένη κατά 25% και θα ανέλθει στις 155.000 $ U.S. Επίσης γνωστοποίησε στην ΚΑΕ: α) την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ Ρ.Μ.Η. και ΙΟΝΙΚΗΣ ΑΕΕ για αποθήκευση των προϊόντων της συμφωνίας στις εγκαταστάσεις της ΚΑΕ Α.Ε. προκειμένου να υπάρχει έγκαιρη εξυπηρέτηση των παραγγελιών με έμμεσο όφελος για την ΚΑΕ Α.Ε. την αξιοποίηση των αποθηκευτικων της χώρων κατά τρόπο ευνοϊκότερο γι' αυτήν καθώς και β) την προσφορά υπηρεσιών ειδικού αρχιτέκτονα για το σχεδιασμό νέου καταστήματος στην Αερολιμένα Αθηνών, διευκρινίζοντας ότι οι υπόλοιποι όροι που περιέχονται στην από 21.2.1992 επιστολή παραμένουν σε ισχύ. Ακολούθησαν διάφορες άλλες επιστολές με τις οποίες ρυθμίστηκαν περαιτέρω οι εμπορικοί όροι της συμφωνίας.

4. Παράλληλα, η Ρ.Μ.Η. και η ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ τροποποίησαν τη μεταξύ τους σύμβαση και συμφώνησαν ότι περιοχή δράσης της τελευταίας θα είναι εφεξής ολόκληρη η Ελληνική Επικράτεια με εξαίρεση την ειδική και ιδιόμορφη αγορά των καταστημάτων αφορολογήτων ειδών.

5. Στα πλαίσια της συμφωνίας της με την Ρ.Μ.Η., η ΚΑΕ Α.Ε. προμηθευόταν έκτοτε επί δύο σχεδόν έτη συνεχώς όλα τα προϊόντα καπνού με το σήμα MARLBORO (και όχι μόνον όσα δεν παράγονταν στην Ελλάδα) από τη Ρ.Μ. HOLLAND μέχρι την 24.3.1994.

Στις 24.3.94 η ΚΑΕ Α.Ε. ζήτησε από την ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ με δεκατέσσερις (14) παραγγελίες να αγοράσει ποσότητες τσιγάρων MARLBORO συνολικής αξίας 59.549.000 δραχμών. Η ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ με την από 12.4.1994 επιστολή της επισήμανε στην ΚΑΕ Α.Ε. την έλλειψη συμβατικής εξουσιοδότησης για την αγορά αφορο-

λογήτων και της υπέδειξε να εξακολουθήσει να στέλνει τις παραγγελίες της στην ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε.Ε. για να παραλαμβάνει τα προϊόντα MARLBORO που παράγει η P.M. HOLLAND B.V.

Κατόπιν της άρνησης της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ να εκτελέσει τις παραπάνω παραγγελίες η ΚΑΕ Α.Ε. κατέθεσε την υπό κρίση καταγγελία.

Κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων και οποιασδήποτε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, συνίστανται δε μεταξύ άλλων (εδαφ. δ') και στην εφαρμογή στο εμπόριο ανίσων όρων για ισοδύναμες παροχές κατά τρόπο που δυσχεραίνει τον ανταγωνισμό και ιδιαίτερα στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλη συναλλαγής. Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 2 περ. γ' απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους στο σύνολο ή μέρος της αγοράς της χώρας και ιδιαίτερα στην αδικαιολόγητη άρνηση πωλήσεων κατά τρόπο ώστε κάποιες επιχειρήσεις να τίθενται σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση.

Επίσης, κατά το άθρο 11 του αυτού νόμου, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων η Επιτροπή Ανταγωνισμού πιστοποιεί ότι με βάση τα γνωστά σ' αυτήν στοιχεία δεν υφίσταται παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1, 2 και 2α, ενώ κατά το άρθρο 13 η Επιτροπή Ανταγωνισμού δικαιούται να ανακαλέσει την απόφασή της σχετικά με την μη ύπαρξη παράβασης των απαγορεύσεων των άρθρων 1παρ. 1, 2 και 2α αν από αυτεπάγγελτη έρευνα, καταγγελία ή άλλο τρόπο περιέλθουν σε γνώση της στοιχεία τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη της ή προέκυψαν σε χρόνο μεταγενέστερο της έκδοσης απόφασης και τα οποία αποδεικνύουν παράβαση των άρθρων αυτών.

Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, η άρνηση πώλησης έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού ή συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης μόνο όταν είναι αδικαιολόγητη. Η δε δυνατότητα ανάκλησης αρνητικής πιστοποίησης περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες περιέρχονται σε γνώση ης Επιτροπής Ανταγωνισμού στοιχεία τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη της ή οψιγενή και τα οποία αντίθετα με την αρχική κρίση της, αποδεικνύουν παράβαση των άρθρων 1 και 2 του Ν. 703/1977, δηλαδή όταν επήλθε μεταβολή των δεδομένων ως προς ένα τουλάχιστον στοιχείο θεμελιώδους σημασίας για την απόφαση. Ως νέα στοιχεία, για την ασφάλεια του δικαίου και των συναλλαγών, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν η διαφοροποίηση της νομολογίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, των Δικαστηρίων, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή ακόμη και η αλλαγή της νομοθεσίας (Επ. Αντ. 218/1995 - ΔΕΕ 6/1995 σελ. 505).

Η σύμβαση παραχώρησης τεχνογνωσίας για την παραγωγή τσιγάρων με το σήμα MARLBORO και δικαιώματος χρήσης του σήματος αυτού που συνήφθη μεταξύ της Ρ.Μ.Η. και της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ το 1982 έχει ήδη κριθεί ως νόμιμη και συμβατή με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 από την ΕΠΑ και γι' αυτό με την απόφαση 25/21.1.1982 χορηγήθηκε αρνητική πιστοποίηση αυτής.

Η ανωτέρω αρνητική πιστοποίηση έχει αόριστη διάρκεια, ισχύει μέχρις ότου ανακληθεί κατά τις προϋποθέσεις του νόμου και όπως προκύπτει από τα άρθρα 11 του Ν. 703/1977 και 2 του Κανονισμού ΕΚ 17/62 καλύπτει όχι μόνον την αρχική σύμβαση, αλλά και ενδεχόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις με την προϋπόθεση ότι οι τροποποιήσεις αυτές δεν παραβιάζουν τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 και δεν θίγουν τα βασικά χαρακτηριστικά της κριθείσας σύμπραξης, η οποία στην προκειμένη περίπτωση αντικείμενο έχει την παραχώρηση αποκλειστικού και αμεταβίβαστου περαιτέρω δικαιώματος χρησιμοποίησης μεθοδολογίας ή τεχνογνωσίας και σήματος σε μια προκαθορισμένη περιοχή και με τους συνήθεις στις οικιακές συμβάσεις όρους.

Στις συμβάσεις παραχώρησης τεχνογνωσίας ή δικαιώματος χρήσης σήματος οι περιοριστικοί όροι που είναι συμφυείς με το περιεχόμενο της παραχώρησης δεν αντιτίθενται στο άρθρο 1 παρ. 1 (Ε.Α. 252/95). Το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 εφαρμόζεται όταν το συνολικό αποτέλεσμα είναι η εξάλειψη των ανταγωνιστικών συνθηκών και όχι ο σχετικός περιορισμός της πλήρους ελευθερίας δράσης που συμφωνούν οι συμβαλλόμενοι και που απορρέει από τη φύση της σύμβασης παραχώρησης. Η δε υποχρέωση του δικαιοδόχου να περιορίζει την εκμετάλλευση της παραχωρούμενης τεχνολογίας σε μια ή περισσότερες αγορές προϊόντων δεν περιορίζει τον ανταγωνισμό, εφόσον ο δικαιοπάροχος μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει το δικαίωμα να μεταβιβάσει την τεχνογνωσία μόνο για περιορισμένο σκοπό και με την προϋπόθεση ότι ο περιορισμός αυτός δεν αποτελεί καλυμμένο τρόπο κατανομής της πελατείας (βλ. Καν. ΕΟΚ 556/89 παρ. 16 προοιμίου).

Στα πλαίσια αυτά η ύπαρξη εδαφικών περιορισμών στις συμβάσεις παραχώρησης τεχνογνωσίας και δικαιώματος χρήσης σήματος συνιστά κατ' αρχήν επιτρεπτό περιορισμό του ανατγωνισμού. Γι' αυτό η αρχική σύμβαση της Ρ.Μ.Η. και της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ κρίθηκε από την Ε.Α. με την 25/82 απόφασή της νόμιμη και συμβατή με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 ανεξάρτητα από το γεγονός ότι εκάλυπτε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, συμπεριλαμβανομένων και καταστημάτων αφορολογήτων ειδών. Η αρχική σύμβαση θα ήταν νόμιμη και συμβατή και αν η ισχύς της περιοριζόταν σε τμήμα της Ελληνικής Επικράτειας ή αν απέκλειε την αγορά αφορολογήτων (DUTY-FREE), η οποία μάλιστα αποτελεί χωριστή σχετική αγορά, διαφορετική από αυτή της υπόλοιπης χώρας. Το δε γεγονός ότι τα καταστήματα αφορολογήτων ειδών αποτελούν χωριστή σχετική αγορά έχει γίνει δεκτά και από το ΔΕΚ (Υπόθεση Campari 1978/L70/69 - υπόθεση Distillers Co. Ltd 1980/L233/43), διότι αναγνώρισε ότι οι πελάτες αυτής της αγοράς είναι άτομα που μετακινούνται από τη μία χώρα στην άλλη, επισκέπτονται περισσότερα του ενός αεροδρόμια, κάνουν συγκρίσεις και αναζητούν στεθερά χαρακτηριστικά στα αφορολόγητα προϊόντα που προμηθεύονται.

Η τροποιητική σύμβαση μεταξύ της Ρ.Μ.Η. και της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ, με την οποία αποκλείστηκε η Ελληνική αφορολόγητη αγορά από το πεδίο ισχύος της αρχικής σύμβασης, εντάσσεται στη γενικότερη επιχειρηματική επιδίωξη της ιδιοκτήτριας του σήματος MARLBORO P.M., τα καταστήματα αφορολογήτων

ειδών όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προμηθεύονται τα προϊόντα με το σήμα MARLBORO από το εργοστάσιο στην Ολλανδία και όχι από τους κατά τόπους παραχωρησιούχους των σημάτων, ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης ομοιομορφία του σήματος στη συγκεκριμένη ειδική (DUTY-FREE) αγορά της Ευρώπης. Η ομοιομορφία αφορά τόσο τις προδιαγραφές των τσιγάρων όσο και τον τρόπο και τις μεθόδους παρουσίαασης και προώθησης των προϊόντων που για τεχνικούς λόγους είναι αντικειμενικά αδύνατο να επιτευχθεί κατά τρόπο απόλυτο και σε επίπεδο γεύσης και σε επίπεδο τρόπου διάθεσης και προβολής του προϊόντος από το σύνολο των παραχωρησιούχων στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες.

Η επιδίωξη της απόλυτης ομοιομορφίας του προϊόντος σε μια συγκεκριμένη αγορά, την αφορολόγητη αγορά της ευρωπαϊκής Ένωσης εν προκειμένω, είναι επιχειρηματικά εύλογη και θεμιτή και συνιστά επιχειρηματική στρατηγική όλων των δικαιούχων σημάτων προϊόντων καπνού διεθνώς.

Ήδη, όλα τα καταστήματα αφορολογήτων ειδών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προμηθεύονται προϊόντα με το σήμα MARLBORO από το εργοστάσιο της Ρ.Μ. στην Ολλανδία, συμπαριλαμβανομένων και αυτών της Ισπανίας πό μέχρι τελευταίως τα προμηθευόταν από την κρατική μονοπωλιακή εταιρεία Tabacalera, διακιούχο του σήματος και της τεχνογνωσίας (βλ. ένορκες βεβαιώσεις William Thomas Martin και Hugh Simon Brass), ενώ ουδεμία υπήρξε αμφισβήτηση από τις κατά τόπους αρχές ανταγωνισμού για τη νομιμότητα της αλλαγής προμηθευτή.

Η τροποποιητική της αρχικής σύμβασης Ρ.Μ.Η-ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ συνήφθη αφού προηγουμένως η καταγγέλουσα εταιρεία ΚΑΕ Α.Ε.Ε είχε συμφωνήσει για την αλλαγή προμηθευτή και για τη συναίνεσή της έλαβε μια σειρά αντισταθμιστικών παροχών που αναφέρονται ανωτέρω.

Οι αντισταθμιστικές παροχές προς την ΚΑΕ Α.Ε., το γεγονός ότι την περίοδο 1988 - 1991 οι τιμές της διάθεσης των τσιγάρων MARLBORO στα ΚΑΕ ήσαν τουλάχιστον 10% και μέχρι 24% από τις τιμές διάθεσης στο χονδρεμπόριο (διότι η έλλειψη φόρων άφηνε περιθώρια για τιμές με υψηλότερα ποσοστά κέρδους και για τον προμηθευτή και για τα ΚΑΕ), το γεγονός ότι η ΚΑΕ Α.Ε. διέθετε τα τσιγάρα στο καταναλωτικό κοινό με ανώτατο επιτρεπόμενο όριο μικτού κέρδους (120%) ανεξάρτητα από την πηγή προμήθειας και τέλος το γεγονός ότι η ικανοποίηση των προσδοκιών του καταναλωτικού κοινού της Ευρωπαϊκής αφορολόγητης αγοράς ως προς τα συγκεκριμένα τσιγάρα, επιδρούσε θετικά στις πωλήσεις, αποτελούν παράγοντες που περιορίζουν αισθητά τις ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία της ΚΑΕ Α.Ε. από την αλλαγή προμηθευτή για τις οποίες, όμως, δεν κατατέθηκαν συγκεκριμένα στοιχεία.

Όσον αφορά την ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ, η τροποποιητική σύμβαση, όπως η ίδια συνομολογεί δεν έθιξε καθόλου τα επιχειρηματικά της συμφέροντα, κατ' αρχήν διότι η προμήθεια τσιγάρων MARLBORO στην ΚΑΕ Α.Ε. αποτελούσε ποσοστό μικρότερο από το 3% του συνόλου των πωλήσεων τσιγάρων MARLBORO που έκανε.. Επιπλέον η εταιρεία δεν θα ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει κερδοφόρα τα έξοδα που προκύπτουν από τα εξειδικευμένα υλικά προώθησης του προϊόντος και τις άλλες διαφημιστικές παροχές προς τον καταναλωτή και την ευελιξία στην παραγωγή που απαιτούν οι βραχυπρόθεσμες αλλαγές στην εμφάνιση και πώληση των τσιγάρων (αλλαγές για παράδειγμα συσκευασιών των 400, 600 ή 1.000 τσιγάρων ανά μήνα ή από παραγγελία σε παραγγελία), προκειμένου να εξασφαλίσει τουλάχιστον σε επίπεδο προβολής και προώθησης την ομοιομορφία του προϊόντος με αυτή της λοιπής αφορολόγητης Ευρωπαϊκής αγοράς. Αντίθετα η Ρ.Μ. είναι σε θέση ν' αντιμετωπίσει τα πιο πάνω έξοδα με αποτέλεσμα θετικά για το προϊόν, το οποίο έτσι θα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του ειδικού καταναλωτικού κοινού των ΚΑΕ ως προς τη σύνθεση γεύσης και την παρουσίαση του συγκεκριμένου τσιγάρου και στα ΚΑΕ της Ελληνικής Επικράτειας. Το γεγονός αυτό αποβαίνει θετικός εμπορικός παράγων στην εδραίωση της καλής φήμης και του παραγόμενου στην Ελλάδα MARLBORO. Η ωφέλεια που προκύπτει από την ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ είναι για το λόγο αυτό πολλαπλώς μεγαλύτερη από την αφαίρεση ενός ελαχίστου ποσοστού αγοράς. Επιπλέον , η προμήθεια των τσιγάρων από την Ολλανδία προς την ΚΑΕ Α.Ε. θα γινόταν πάλι μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε.. έτσι το οικονομικό αποτέλεσμα θα ήταν ευνοϊκότερο για τον όμιλο ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ - ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε., ο οποίος χωρίς να μειώσει τα έσοδά του θα μείωνε τις δαπάνες του. Αλλά και από πλευράς καλής πίστης και σχέσεων συνεργασίας η ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ έκρινε ότι δεν θα μπορούσε να αρνηθεί την προτεινόμενη τροποποίηση της σύμβασης παροχής άδειας παραγωγής των τσιγάρων MARLBORO, η οποία ιακανοποιούσε τις λειτουργικές και εμπορικές ανάγκες της δικαιοπαράχου.

Κατ' ακολουθίαν η τροποποιητική σύμβαση που συνήφθη μεταξύ Ρ.Μ.Η. και της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ, με την οποία η ΚΑΕ Α.Ε. υποχρεώνεται να προμηθεύεται τα τσιγάρα με το σήμα MARLBORO στη συσκευασία που παράγει η ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ από το εργοστάσιο της Ρ.Μ., στην ολλανδία, δεν επιβάλλει επαχθείς, αυθαίρετους και άνισους όρους συναλλαγής σε βάρος της, αφού διασφαλίζονται τα εύλογα επιχειρηματικά συμφέροντα της Ρ.Μ., χωρίς να παραβιάζονται υπέρμετρα τα συμφέροντα της ΚΑΕ Α.Ε. και να αναιρείται η αρχή της αναλογικότητας των εκατέρωθεν συμφερόντων, ενώ οι ίδιοι όροι συναλλαγής ισχύουν για όλα τα καταστήματα αφορολογήτων ειδών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα προεκτεθέντα η σύμβαση με την οποία η Ρ.Μ.Η. και η ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ τροποποίησαν την αρχική, για την οποία χορηγήθηκε αρνητική πιστοποίηση με την 25/82 απόφαση της Ε.Α. και εξαίρεσαν την αγορά των Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών από το πεδίο ισχύος της, δεν αντιτίθεται στο άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977, καλύπτεται από την υφιστάμενη αρνητική πιστοποίηση και συνεπώς δεν υφίσταται υποχρέωση γνωστοποίηση αυτής σύμφωνα με το άρθρο 21 Ν. 703/1977, ούτε αποτελεί νέο στοιχείο που μπορεί να δικαιολογήσει την ανάκληση της αρνητικής πιστοποίησης. Η δε άρνησης της ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ να εκτελέσει τις από 24.3.1994 παραγγελίες της ΚΑΕ Α.Ε. δε συνιστά αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης.

Για τους λόγους αυτούς, απορρίπτει την από 26.4.1994

με αρ. πρωτ. 479/94 προσφυγή της εταιρείας ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε.

Η απόφαση εκδόθηκε την 4 Οκτωβρίου 1996.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Εισηγητής
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΝΙΚΟΛΟΥΖΟΣ

Ο Προεδρεύων
ΜΙΧΑΗΛ ΦΡΑΓΚΟΣ

Η Γραμματέας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

(2)

ΑΠΟΦΑΣΗ 37/1996

Καταγγελία της εταιρείας «ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ROTHMANS HELLAS ΑΕΒΕ», για άρνηση πώλησης τσιγάρων ROTHMANS, που φέρεται ότι συνιστά παράβαση των άρθρων 1 & 2 του Ν. 703/77.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΤΜΗΜΑ Α'

Συνεδρίασε με τετραμελή σύνθεση, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/1995 απόφασή της, στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (τέως Εμπορίου) την 13η Δεκεμβρίου 1995 και ώρα 11 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Σακελλαρόπουλου.

Μέλη: Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος, Λεωνίδας Νικολούζος (εισηγητής), Δημήτριος Τζουγανάτος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασης η καταγγελία της εταιρείας ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε. κατά της εταιρείας ROTHMANS HELLAS ΑΕΒΕ», για άρνηση πώλησης τσιγάρων ROTHMANS, που φέρεται ότι συνιστά παράβαση των άρθρων 1 & 2 του Ν. 703/77.

Η υπό κρίση καταγγελία συνεξετάσθηκε από την Επιτροπή με τις καταγγελίες της εταιρείας Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε. κατά των εταιρειών: α) ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΒΕΣ, για άρνηση πώλησης τσιγάρων MARLBORO και β) ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., για άρνηση πώλησης τσιγάρων CAMEL, που φέρεται ότι συνιστούν επίσης παράβαση των άρθρων 1 και 2 του Ν.. 703/77.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες: α) ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε. δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων Θεόδωρου Δ. Καράμπελα και Παναγιώτη Φ. Ζάγκλη, β) ROTHMANS HELLAS ΑΕΒΕ, δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων Αικατερίνης Οικονομίδου και Μιχαήλ Π. Πάτση.

Στην αρχή της συζητήσεως έλαβε το λόγο ο Εισηγητής της Γραμματείας της Επιτροπής ο οποίος ανέπτυξε αρχικά την εισήγηση της Υπηρεσίας για την υπόθεση της άρνησης πώλησης τσιγάρων Rothmans και ζήτησε την επιβολή προστίμου στην εταιρεία ROTHMANS HELLAS ΑΕΒΕ, βάσει του άρθρου 9 του Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε, για παράβαση του άρθρου 2 παρ. 1 του ως άνω νόμου.

Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο τόσο η καταγγέλουσα όσο και η καθής η καταγγελία, ανέπτυξαν τις απόψεις τους και έδωσαν τις πληροφορίες και τις διευκρινίσεις που ζήτησαν ο Προεδρεύων και τα μέλη της Επιτροπής που έλαβαν το λόγο και η μεν πρώτη ζήτησε την αποδοχή της καταγγελίας η δε δεύτερη την απόρριψή της αναφερόμενοι όλοι στα υπομνήματά τους που θα κατέθεταν. Εδόθη δε προθεσμία, μέχρι τις 28.12.1995, στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α' συνήλθε σε διάσκεψη την 11η Ιουνίου 1996, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 π.μ. στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως την 13η Δεκεμβρίου 1995, καθώς επίσης και τα υπομνήματα τα οποία υπέβαλαν, σκέφθηκε ως εξής:

Η καταγγέλουσα εταιρεία ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε. (Κ.Α.Ε. ΑΕ) με την από 26.4.1994 (ΑΡ. ΠΡΩΤ. 480/94) καταγγελία της ισχυρίζεται ότι στις 24.3.94 απευθύνθηκε στην εταιρεία «Θ.Δ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Α.Ε. (Θ.Δ.Γ. ΑΕ) για να αγοράσει ποσότητες τσιγάρων με το σήμα ROTHMANS ROYALS KING SIZE. Η εν λόγω εταιρεία την πληροφόρησε ότι η ίδια πραγματοποιεί μόνο την παραγωγή και όχι και την διάθεση των τσιγάρων με το σήμα ROTHMANS, την οποία στην Ελληνική αγορά πραγματοποιεί η εταιρεία ROTHMANS ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ (R.E.). Η εταιρεία R.E., στην οποία εν συνεχεία η καταγγέλουσα απευθύνθηκε, με την από 5.4.94 επιστολή της απάντησε ότι η παραγωγή του τσιγάρου τύπου ROTHMANS ROYALS KING SIZE έχει διακοπεί και έχει αντικατασταθεί από το σήμα ROTHMANS ROYALS VIRGINIA FILTER και ότι από 1.4.94 τα τσιγάρα αυτού του σήματος θα προμηθεύει στα Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών η εταιρεία ROTHMANS OF PALL MALL LTD, που εδρεύει στην Ζυρίχη. Κατά την καταγγέλουσα εταιρεία, η παραπάνω συμπεριφορά συνιστά αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 του Ν. 703/77.

Από την έρευνα της υπηρεσίας, τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη, τους ισχυρισμούς αυτών και όλη την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

1. Η R.E. είναι θυγατρική εταιρεία της ROTHMANS HOLDINGS B.V. και ανήκει στον Όμιλο των εταιρειών ROTHMANS. Από την ίδρυσή της (1984) ασχολείται μόνο με την παραγωγή στην Ελλάδα τύπων (σημάτων) τσιγάρων του Ομίλου ROTHMANS. Προς τούτο το 1984 υπεγράφη μεταξύ της ROTHMANS INTERNATIONAL P.L.C. (R.I.) και της Θ.Δ.Γ. ΑΕ Ελληνικής Βιομηχανίας Καπνού, Σύμβαση Παραγωγής για την παραγωγή του τσιγάρου ROTHMANS KING SIZE. Η εφαρμογή και παρακολούθηση της Σύμβασης ανατέθηκε από την R.I. στην R.E. με τη συναίνεση της Θ.Δ.Γ. ΑΕ. Η εν λόγω Σύμβαση Παραγωγής επεκτάθηκε μεταγενέστερα και στους τύπους τσιγάρων LEXINGTON, ROTHMANS ROYALS, ROTHMANS LIGHTS και JOHN ROLFE, από τα οποία το LEXINGTON και το JOHN ROLFE δεν είχαν επιτυχία στην Ελληνική αγορά και γι' αυτό σταμάτησε η παραγωγή τους. Έτσι, η σύμβαση συνεχίστηκε μόνο για τα σήματα ROTHMANS FILTER KING SIZE, ROTHMANS ROYALS και ROTHMANS LIGHTS.

Τον Φεβρουάριο του 1994 η Σύμβαση Παραγωγής αναθεωρήθηκε και συμφωνήθηκε μεταξύ της R.E. και της Θ.Δ.Γ. ΑΕ η παραγωγή των σημάτων ROTHMANS FILTER KING SIZE και ROTHMANS KING SIZE LIGHT να λήξει στις 25.2.1994 και του σήματος ROTHMANS ROYALS KING SIZE να λήξει στις 21.10.95.

2. Η Κ.Α.Ε. ΑΕ στις 24.3.94, ζήτησε από την Θ.Δ.Γ. ΑΕ να

προμηθευτεί τσιγάρα με τα σήματα ROTHMANS FILTER KING SIZE και ROTHMANS ROYALS KING SIZE. Η Θ.Δ.Γ. ΑΕ, η οποία παρασκευάζει τα προϊόντα αυτά κατόπιν συμβάσεως παραγωγής «φασόν» για λογαριασμό της R.E. διαβίβασε τη σχετική επιστολή της Κ.Α.Ε. ΑΕ στην εν λόγω εταιρεία. Η R.E. διαβίβασε τη σχετική επιστολή της Κ.Α.Ε. ΑΕ στην εν λόγω εταιρεία. Η R.E. απάντησε στην Κ.Α.Ε. ΑΕ με την από 5.4.94 επιστολή της ότι α) τα τσιγάρα με το σήμα ROTHMANS KING SIZE από 1.3.94 δεν παρασκευάζονται στην Ελλάδα και β) τα τσιγάρα με το σήμα ROTHMANS ROYALS KING SIZE από 1.4.94 έχουν αποσυρθεί από όλες τις αγορές αφορολογήτων ειδών και έχουν αντικατασταθεί από τα τσιγάρα ROTHMANS ROYALS VIRGINIA FILTER σε πακέτα των 25 τσιγάρων, την υπέδειξε δε να απευθυνθεί για την εκτέλεση των παραγγελιών της στην επιφορτισμένη με τις αγορές των αφορολογήτων εταιρεία του Ομίλου ROTHMANS στη Ζυρίχη, ROTHMANS OF PALL MALL LTD και στην αντιπρόσωπό της για την Αγορά Αφορολογήτων Ειδών στην Ελλάδα TOBALCO AEE.

3. Τα τσιγάρα που διατίθενται στα Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών φέρουν την ένδειξη «Αφορολόγητα» ή άλλη ταυτόσημη σε ξένη γλώσσα, σύμφωνα με την Απόφαση Τ. 7806/93 του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 722Β/26.9.93), η οποία τροποποίησε την Απόφαση Τ. 2043/93 93 (ΦΕΚ 521Β/13.7.93). Λόγω ακριβώς αυτής της ανάγκης ειδικής συσκευασίας των τσιγάρων που διατίθενται στην Αγορά Αφορολογήτων Ειδών, αλλά και της ανάγκης διασφάλισης πλήρους ομοιομορφίας ως προς τις προδιαγραφές παραγωγής και τις μεθόδους προβολής και προώθησης των τσιγάρων ROTHMANS στην ειδική Αγορά Αφορολογήτων Ειδών, ο Όμιλος εταιρειών ROTHMANS προμηθεύει τα καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών των Ευρωπαϊκών χωρών μέσω ενός κεντρικού προμηθευτή, της εταιρείας ROTHMANS OF PALL MALL LTD, που εδρεύει στη Ζυρίχη και των κατά τόπους αντιπροσώπων της για τις Αγορές Αφορολογήτων που στην Ελλάδα είναι η εταιρεία TOBALCO Α.Ε. Η δε Κ.Α.Ε. ΑΕ μέχρι την υποβολή της από 24.3.94 παραγγελίας της προς την Θ.Δ.Γ. ΑΕ, στα πλαίσια αυτής της εμπορικής πολιτικής του Ομίλου ROTHMANS, προμηθευόταν ανέκαθεν όλα τα τσιγάρα με τα σήματα ROTHMANS από την παραπάνω εταιρεία ROTHMANS OF PALL MALL LTD, μέσω των διανομέων της στην Ελλάδα. Η R.E. ουδέποτε είχε προμηθεύσει με τα προϊόντα αυτά την Ελληνική Αγορά Αφορολογήτων Ειδών.

4. Με την υπ' αρ. 26050/25.1.95 πράξη της συμβ/φου Αθηνών Διονυσίας Κοσμοπούλου - Παπά η εταιρεία R.E. συγχωνεύθηκε με την εταιρεία ROTHMANS Εταιρεία Διανομών Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία (R.E.Δ. ΑΕΕ). Έτσι η R.E.Δ. ΑΕΕ, κατόπιν της συγχωνεύσεως, κατέστη καθολική διάδοχος της R.E.

5. Η ROTHMANS στην Ελληνική Αγορά (μη συμπεριλαμβανομένης και αυτής των αφολογήτων ειδών) κατέχει μερίδιο που κινείται στο 14,1%. Το ποσοστό αυτό της το εξασφαλίζει το εισαγόμενο σήμα PETER STUYVESANT. Για τα υπό κρίση σήματα ROTHMANS FILTER KING SIZE και ROTHMANS ROYALS KING SIZE τα ποσοστά παρουσιάζουν σταθερή πτωτική τάση, από το 1988-89 έως σήμερα. Το ROTHMANS FILTER KING SIZE έχει χάσει το 1/3 του αρχικού όγκου πωλήσεων (από 638 εκατ. τσιγάρα το 1988/89 έπεσε σε 484 εκατ. το 1994/95) και το ROTHMANS ROYALS KING SIZE έχει χάσει το 1/2 (από 473 εκατ. τσιγάρα το 1988/89 έπεσε σε 241 εκατ. το 1994/95). Στη δε σχετική αγορά των Κ.Α.Ε. το πρώτο σήμα είχε μερίδιο 1,90% ενώ το δεύτερο το 0,38%.

6. Η συμφωνία μεταξύ των εταιρειών Θ.Δ.Γ. ΑΕ και της R.I., που υπογράφηκε το 1984 με αντικείμενο την παραγωγή των τσιγάρων ROTHMANS, σύμφωνα με τους όρους της δικαιούχου εταιρείας και έναντι καθορισμένης αμοιβής, κατατέθηκε στην αρμόδια Υπηρεσία Έρευνας Αγοράς Ανταγωνισμού και κρίθηκε με την απόφαση του Υπουργού Εμπορίου 497/25.7.86 (Γνωμ. 41/86) ότι δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 703/77, επειδή αφορούσε ανάθεση έργου (παραγωγή «φασόν»).

Κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων και οποιασδήποτε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, συνίστανται δε μεταξύ άλλων (εδαφ. δ') και στην εφαρμογή στο εμπόριο ανίσων όρων για ισοδύναμες παροχές κατά τρόπο που δυσχεραίνει τον ανταγωνισμό και ιδιαίτερα στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλης συναλλαγής. Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 2 περ. γ' του Ν. 703/77 απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους στο σύνολο ή μέρος της αγοράς της χώρας και ιδιαίτερα όταν η κατάχρηση συνίσταται στην αδικαιολόγητη άρνηση πωλήσεων κατά τρόπο ώστε κάποιες επιχειρήσεις να τίθενται σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση.

Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, η άρνηση πώλησης έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού ή συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης μόνο όταν είναι αδικαιολόγητη.

Για τον έλεγχο της δεσπόζουσας θέσης της καταγγελλομένης εταιρείας ως σχετική αγορά στην κρινόμενη υπόθεση προσδιορίζεται η αγορά των Κ.Α.Ε. της χώρας, η οποία οριοθετείται σαφώς έναντι της λοιπής εσωτερικής αγοράς, διότι διέπεται από κανόνες νομικούς και οικονομικούς, διαφορετικούς απ' αυτούς που διέπουν την υπόλοιπη εσωτερική αγορά, η συσκευασία των προϊόντων είναι ειδική, οι πελάτες της είναι άτομα που μετακινούνται από τη μία χώρα στην άλλη, επισκέπτονται περισσότερα του ενός Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών, κάνουν συγκρίσεις και αναζητούν σταθερά χαρακτηριστικά στα αφορολόγητα προϊόντα που προμηθεύονται. Το γεγονός ότι τα Κ.Α.Ε. αποτελούν ειδική αγορά έχει κριθεί και σε κοινοτικό επίπεδο στις υποθέσεις «Campari» και «Distillers» (Official journal of European Communities της 13.3.78 NoL 70/69 και της 4.9.80 NoL 233/43 αντιστοίχως).

Στη σχετική αγορά των Κ.Α.Ε. ο Όμιλος Επιχειρήσεων ROTHMANS, στον οποίο ανήκει η καταγγελλομένη επιχείρηση, δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση, δεδομένου ότι τα σήματα τσιγάρων του Ομίλου συμμετέχουν με ελάχιστα ποσοστά στις πωλήσεις τσιγάρων των Κ.Α.Ε. (1,9% και 0,38% αντιστοίχως τα σήματα ROTHMANS FILTER K.S. και ROTHMANS ROYALS K.S.), ενώ και στην υπόλοιπη Ελληνική Αγορά το ποσοστό συμμετοχής του συνόλου των σημάτων της εν λόγω επιχείρησης μόλιες εγγίζει το 14%, τα δε παραπάνω μερίδια συμμετοχής παρουσιάζουν σταθερή πτωτική τάση. Ήδη, η παραγωγή των παραπάνω σημάτων στην Ελλάδα από την Θ.Δ.Γ. ΑΕ έχει παύσει και όλα τα τσιγάρα ROTHMANS που διατίθενται στην Ελλάδα είναι εισαγόμενα.

Πέραν τούτων, η καταγγελλομένη άρνηση πώλησης εκ μέρους της R.E. των παραγομένων μέχρι 31.10.95 τσιγάρων με το σήμα ROTHMANS ROYALS K.S. δεν είναι αδικαιολόγητη. Τα τσιγάρα που παρήγε για λογαριασμό της R.E. AE η Θ.Δ.Γ. ΑΕ και προορίζονταν για την Ελληνική, εκτός Κ.Α.Ε., Αγορά, φέρουν ενδείξεις διαφορετικές απ' αυτές που απαιτούνται για τα Κ.Α.Ε., σύμφωνα με την Τ. 7806/93 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που τροποποίησε την Τ 2043/93 Απόφαση αυτού. Τα τσιγάρα που κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά πρέπει να αναγράφουν στην Ελληνική γλώσσα συγκεκριμένες φράσεις και στις δύο όψεις του κυτίου, προειδοποιητικές για τους κινδύνους του καπνίσματος, ενώ τα κυκλοφορούντα στις αγορές αφορολογήτων τσιγάρα επιτρέπεται να έχουν τις ελάχιστες προειδοποιήσεις που απαιτεί η κοινοτική νομοθεσία και όχι υποχρεωτικά στην Ελληνική γλώσσα και οπωσδήποτε να φέρουν την ένδειξη ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ. Η παραγωγή τσιγάρων ROTHMANS ROYALS K.S., με διαφορετική συσκευασία για την αγορά των αφορολογήτων θα επιβάρυνε δυσανάλογα το κόστος λόγω της πολύ περιορισμένης κατανάλωσης και μάλιστα ενόψει της οριστικής διακοπής της παραγωγής στην Ελλάδα του εν λόγω σήματος στις 21.10.95. Η καταγγελλομένη εταιρεία δεν αρνήθηκε να πωλήσει στην Κ.Α.Ε. ΑΕ τσιγάρα που ήδη παρήγε. Αρνήθηκε να πωλήσει στην Κ.Α.Ε. ΑΕ τσιγάρα που ήδη παρήγε. Αρνήθηκε να προβεί σε παραγωγή τσιγάρων με ειδική συσκευασία κατάλληλη για τα Κ.Α.Ε. και παρέπεμψε το σχετικό αίτημα στην επιχείρηση του Ομίλου (ROTHMANS Ελβετίας), που είναι επιφορτισμένη με την προμήθεια των Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών διεθνώς.

Η ανωτέρω άρνηση συνεπώς δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 του Ν. 703/77. Στις επιδιώξεις του κανόνα απαγόρευσης της αδικαιολόγητης άρνησης πώλησης δεν είναι εν προκειμένω η επιβολή της συγκεκριμένης επιχειρηματικής απόφασης που αξιώνει η Κ.Α.Ε. ΑΕ και δεν μπορεί ευλόγως να αξιωθεί ο αναπροσανατολισμός της παραγωγικής και εμπορικής πολιτικής της επιχείρησης. Η επιχειρηματική απόφαση του Ομίλου ROTHMANS να αντικαταστήσει από 1.4.94 ε όλα τα Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών διεθνώς το σήμα ROTHMANS ROYALS K.S., από το σήμα ROTHMANS VIRGINIA FILTERS, την παραγωγή και εμπορία του οποίου έχει αναλάβει η επιχείρηση του Ομίλου που εδρεύει στην Ζυρίχη, λόγω της περιορισμένης ζήτησης του πρώτου σε συνδυασμό με την ανάγκη ομοιόμορφης παρουσίασης του προϊόντος στη σχετική αγορά αφορολογήτων των χωρών της Ευρώπης είναι εύλογη και θεμιτή.

Η ομοιομορφία αφορά τόσο τις προδιαγραφές των τσιγάρων όσο και τον τρόπο και τις μεθόδους παρουσίασης και προώθησης των προϊόντων που για τεχνικούς λόγους είναι αντικειμενικά αδύνατο να επιτευχθεί κατά τρόπο απόλυτο και σε επίπεδο γεύσης και σε επίπεδο τρόπου διάθεσης και προβολής του προϊόντος από το σύνολο των παραχωρησιούχων στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες. Η επιδίωξη της απόλυτης ομοιομορφίας του προϊόντος σε μια συγκεκριμένη αγορά, της αφορολόγητης αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης εν προκειμένω, συνιστά επιχειρηματική στρατηγική όλων των δικαιούχων σημάτων προϊόντων καπνού διεθνώς. Η απόφαση αυτή του Ομίλου ROTHMANS δεν συνεπάγεται ιδιαίτερη επιβάρυνση για την Κ.Α.Ε. ΑΕ και δεν παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας κατά την στάθμιση των εκατέρωθεν συμφερόντων.

Με βάση τα προεκτεθέντα, η καταγγελλομένη είτε αυτοτελώς, είτε ως επιχείρηση του Ομίλου ROTHMANS δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά των Κ.Α.Ε. της χώρας, ενώ η άρνηση πώλησης στην Κ.Α.Ε. ΑΕ τσιγάρων του σήματος που ζητήθηκε δεν είναι αδικαιολόγητη.

Για τους λόγους αυτούς απορρίπτει την από 26.4.94 με αρ. πρωτ. Α1 - 480 προσφυγή της εταιρείας Καταστήματα Αφορολόγητων Ειδών Α.Ε.

Η απόφαση εκδόθηκε την 4 Οκτωβρίου 1996.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Εισηγητής	Ο Προεδρεύων
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΝΙΚΟΛΟΥΖΟΣ	ΜΙΧΑΗΛ ΦΡΑΓΚΟΣ

Η Γραμματέας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ